

Analiza carinskih tarifa na području EU

Vidaković, Branimir

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:119:975989>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences -
Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA CARINSKIH TARIFA NA PODRUČJU EU

ANALYSIS OF CUSTOMS TARIFFS IN THE EU

Mentor: prof. dr. sc. Darko Babić

Student: Branimir Vidaković

JMBAG: 0135266619

Zagreb, rujan 2024.

Zagreb, 29. svibnja 2024.

Zavod: **Zavod za transportnu logistiku**
Predmet: **Špedicija**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 7422

Pristupnik: **Branimir Vidaković (0135266619)**
Studij: **Inteligentni transportni sustavi i logistika**
Smjer: **Logistika**

Zadatak: **Analiza carinskih tarifa na području EU**

Opis zadatka:

Cilj završnog rada je provesti sveobuhvatnu analizu carinskih tarifa na području Europske unije (EU). Analiza će obuhvatiti pregled postojećeg sustava carinskih tarifa, uključujući različite vrste tarifa koje se primjenjuju na uvoz i izvoz robe između država članica EU i trećih zemalja. Poseban naglasak stavit će se na identifikaciju potencijalnih prepreka i izazova koje carinske tarife predstavljaju za trgovinu unutar i izvan EU. U sklopu rada istražiti će se utjecaj carinskih tarifa na gospodarstvo EU, konkurentnost industrija, te na cijene i dostupnost proizvoda za potrošače.

Mentor:

prof. dr. sc. Darko Babić

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

ANALIZA CARINSKIH TARIFA NA PODRUČJU EU

SAŽETAK

Carinske tarife su važne za kontrolu količine, kvalitete i vrste robe koja se uvozi u Europsku uniju, a time se štiti domaća industrija od strane konkurencije. Europska unija je jedinstveno carinsko područje, a to je omogućeno Integriranom tarifom Europske unije. Ona predstavlja višejezičnu bazu podataka u kojoj su sadržane sve mjere i zakonodavstvo povezano s carinskim tarifama Europske unije. Kombinirana nomenklatura je klasifikacijski sustav robe u Europskoj uniji, temeljen na Harmoniziranom sustavu i njegovim šesteroznamenkastim brojevanim označavanjem robe, a dodavanjem dodatna dva broja, stvara se osmeroznamenkasti klasifikacijski sustav. Ovaj sustav omogućuje razvrstavanje robe prema potrebama Europske unije i određivanje carinskih stopa za svaki proizvod. Važnost carinskih tarifa vidljiva je kroz velik utjecaj na gospodarstvo, trgovinsku razmjenu, industriju i potrošače Europske unije.

KLJUČNE RIJEČI: carinska tarifa; Integrirana tarifa Europske unije; Kombinirana nomenklatura; klasifikacija robe; Europska unija

ANALYSIS OF CUSTOMS TARIFFS IN THE EU

SUMMARY

Customs tariffs are important for controlling the quantity, quality and type of goods imported into the European Union, thereby protecting domestic industry from foreign competition. The European Union is a single customs area, made possible by the Integrated Tariff of the European Union. It represents a multilingual database containing all measures and legislation related to customs tariffs in the European Union. The Combined Nomenclature is the European Union's goods classification system, based on the Harmonized System with its six-digit numerical codes, and by adding two more digits, it creates an eight-digit classification system. This system enables the classification of goods according to the needs of the European Union and the determination of customs duties for each product. The importance of customs tariffs is evident in their significant impact on the economy, trade exchange, industry and consumers of the European Union.

KEY WORDS: customs tariff; Integrated Tariff of the European Union; the Combined Nomenclature; classification of goods; European Union

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Osnovni pojmovi o carinskim tarifama	2
2.1. Povijest i razvoj carinskih tarifa u Europi i Europskoj uniji	2
2.2. Definicija i funkcija carinskih tarifa	3
2.3. Vrste carinskih tarifa	4
3. Carinsko zakonodavstvo EU	6
3.1. Carinski zakonik Unije	6
3.2. TARIC	6
3.3. Carinske kvote	9
3.4. Obvezujuće tarifne informacije	11
3.5. Carinske reforme EU	11
4. Klasifikacija robe	12
4.1. Harmonizirani sustav (HS)	12
4.2. Kombinirana nomenklatura (KN)	15
5. Analiza carinskih tarifa na području Europske unije	19
5.1. Utjecaj carinskih tarifa na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu EU	19
5.2. Utjecaj carinskih tarifa na industriju i potrošače EU	20
5.3. Utjecaj pandemije COVID-19 na carinske tarife u EU	21
5.4. Utjecaj smanjenja carinskih tarifa na primjeru između Japana i EU	22
6. Zaključak	27
Literatura	29
Popis slika	32
Popis tablica	33
Popis grafikona	34

1. Uvod

Globalizacijom i razvojem trgovinske razmjene, uvozi i izvozi se mnogo robe između različitih zemalja, čime se carinske tarife postavljaju u središte ekonomskih politika. Carinske tarife su ključne za regulaciju uvoza robe, a time se štiti domaća proizvodnja i industrija od strane konkurencije. Unutar Europske unije, primjena carinskih tarifa ima značajan utjecaj na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu, te se obraća velika pažnja na konstantnu optimizaciju carinskih tarifa kako bi se zaštitili domaći proizvođači, kao i potrošači.

Svrha ovog rada je analizirati carinske tarife na području Europske unije, istražiti njihovu povijest, definirati ključne pojmove i funkcije carinskih tarifa, te prikazati relevantno zakonodavstvo i klasifikaciju robe. Poseban naglasak stavljen je na utjecaj carinskih tarifa na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu, kao i njihov utjecaj na industriju i potrošače unutar Europske unije. Rad je podijeljen u šest poglavlja:

1. Uvod
2. Osnovni pojmovi o carinskim tarifama
3. Carinsko zakonodavstvo EU
4. Klasifikacija robe
5. Analiza carinskih tarifa na području Europske unije
6. Zaključak.

U drugom poglavlju prolazi se kroz povijest i razvoj carinskih tarifa na europskom kontinentu, kao i u Europskoj uniji. Također, definira se pojam carinskih tarifa i objašnjava se njihova funkcija, te se prikazuju različite vrste carinskih tarifa.

U trećem poglavlju obrađuje se carinsko zakonodavstvo Europske unije s posebnim naglaskom na Carinski zakonik Unije, TARIC, carinske kvote, obvezujuće tarifne informacije, kao i reforme u području carine unutar Europske unije.

U četvrtom poglavlju pobliže je objašnjena klasifikacija robe putem Harmoniziranog sustava i Kombinirane nomenklature korištene u Europskoj uniji.

U petom poglavlju pruža se sveobuhvatna analiza utjecaja carinskih tarifa na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu Europske unije, kao i njihov utjecaj na industriju i potrošače. Također, prikazuje se utjecaj pandemije COVID-19 na carinske tarife i mjere koje je Europska unija poduzela da bi ublažila posljedice pandemije. Naposljetku, analiziran je utjecaj smanjenja carinskih tarifa između Japana i Europske unije, te je detaljno prikazan ekonomski učinak tog sporazuma.

Rad završava šestim poglavljem, odnosno zaključkom koji sažima glavne spoznaje do kojih se došlo tijekom analize i izrade rada.

2. Osnovni pojmovi o carinskim tarifama

Važnost carine i carinskih tarifa je primjetna još iz drevnih civilizacija poput Mezopotamije, Egipta, Indije, Kine, te u Europi u antičkoj Grčkoj i Rimskom Carstvu. Prihodi carine i carinskih tarifa su kako u prošlosti tako i sadašnjosti, izrazito bitni za države pogotovo one koje su u razvoju. Korištenjem carinskih tarifa pružaju se mnoge pogodnosti za ekonomsko stanje određene države ili unije [1].

2.1. Povijest i razvoj carinskih tarifa u Europi i Europskoj uniji

U antičkoj Grčkoj su carina i carinske pristojbe bile povezane s porezom koji se plaćao državi, odnosno vladaru prilikom uvoza i izvoza robe, a udio ili postotak koji se morao platiti na osnovu vrijednosti robe je često varirao zbog ratova i ostalih čimbenika u tadašnjoj Grčkoj. Kasnije tijekom razdoblja helenističke Grčke, Egipat je nametao visoke carinske pristojbe Grčkoj na maslinovo ulje, med i vino kako bi povećali prihode države i vladara [1].

Tijekom Rimskog Carstva, carinske pristojbe su se naplaćivale i do 25% na osnovu vrijednosti robe kod graničnih dijelova, a unutar Rimskog Carstva su se carinske pristojbe na osnovu vrijednosti robe naplaćivale na tadašnjih normalnih 2-5%. Usprkos tome što je carina postojala i prije doba Rimskog Carstva u već spomenutim državama, carinske pristojbe su se naplaćivale prema jednoj stopi koja se je odnosila na sve vrste robe, a izrazito bitno je napomenuti da je Rimaska carinska uprava prva uspostavila carinske tarife. U slučajevima naplaćivanja carinskih pristojbi prema jednoj stopi, nema smisla upotrebljavati carinske tarife, već se carinske tarife koriste kada se različitim vrstama robe dodjeljuju različite stope carine. Termin tarife se počeo koristiti dugo nakon prvog uspostavljanja carinske tarife u Rimskom Carstvu, a ime potječe od vođe islamske vojske koji je osvojio grad u Andaluziji, te mu je dodijeljeno ime Tarifa gdje su naplaćivali pristojbe brodovima koji su plovili u blizini grada [1].

Povijest i razvoj carinskih tarifa u Europskoj uniji obilježena je značajnim koracima prema integraciji i unifikaciji, a prekretnica je bila 1968. godine kada su ukinute sve carinske pristojbe i ograničenja uspostavljanjem Carinske unije između šest zemalja članica Europske ekonomske zajednice, koje su tada bile Belgija, Francuska, Italija, Luksemburg, Nizozemska i Zapadna Njemačka, a zajedničkom carinskom tarifom zamijenjena je nacionalna carinska pristojba na proizvode izvan zajednice. Tom ekonomskom odlukom nastaje povećanje trgovine, investicija i ekonomskog rasta među navedenim članicama, a uvođenjem Jedinствене carinske isprave 1987. godine se zamjenjuju stotine nacionalnih obrazaca za carinske deklaracije, te je također stvoren zajednički tranzitni sustav, što je omogućilo standardizirane postupke diljem Europe [2].

Osnutkom Europske unije 1992. godine, usvojen je Carinski zakonik Zajednice ujedinjavajući različite odredbe carinskog zakonodavstva u jedan zakonik, što je olakšalo unutarnje tržište i poslovanje trgovcima i carinarnicama, a 1993. godine službenim ukidanjem carinskih formalnosti na unutarnjim granicama, slobodno kretanje robe postaje stvarnost unutar Unije, što je omogućilo smanjenje čekanja na granicama i time bržu trgovinu. Godine 1994. je uveden je sustav Integrirane tarife Europske unije, skraćenice TARIC, u digitalnom formatu s dnevnim prijenosima podataka za članice Europske unije, što je zamijenilo prethodnu tjednu

bazu podataka. Prvi računalni tranzitni sustav postaje operativan 2003. godine, što je omogućilo elektroničko prijavljivanje i obradu carinskih postupaka, a dvije godine kasnije Europska unija pokreće sustav za upravljanje rizikom u carini, povezujući mnogo carinskih ureda i omogućujući digitalnu razmjenu informacija o rizicima i nepravilnostima. U Europskoj uniji 2011. godine, carina postaje ključni akter sigurnosti zbog primjene zajedničkog kriterija rizika za sigurnost i zaštitu sve robe koja prelazi granice Europske unije, te tako osiguravajući jednaku zaštitu građana i država članica. Uvođenjem Carinskog zakonika Unije 2016. godine, dodatno se moderniziraju i pojednostavljaju carinski postupci harmonizacijom zakonodavstva i uvođenjem sustava informatičke tehnologije za podršku. Svim ovim mjerama i unaprjeđenjima vezanih za carinu i carinske tarife, Europska unija postaje ključan trgovački blok u globalnim okvirima [2].

2.2. Definicija i funkcija carinskih tarifa

Pojam tarifa ima dva glavna značenja, prvo je cjenik, a drugo je popis stavaka za različita plaćanja, te se oba značenja primjenjuju na pojam carinska tarifa. Postoji širok spektar tarifa, uključujući tarife posebnih poreza, upravnih pristojbi, otpremničkih tarifa, brodarske, željezničke, zrakoplovne i naravno carinske tarife [3].

Carinska tarifa predstavlja sustavan pregled proizvoda sa pripadajućim stopama carine, te se sastoji od brojčanih oznaka, a to su kodovi, nazivi robe i stope carine. S obzirom da je nemoguće popisati sve vrste robe i njihove varijacije po veličini, snazi, boji i tako dalje, mnogi proizvodi unutar carinske tarife su grupirani pod zajedničkim ili skupnim nazivima [3].

Carinska tarifa je kompleksan dokument koji seže u više područja. Prvo, carinska tarifa je pravni propis koji se donosi u obliku zakona, odnosno sa snagom zakona. Zatim, carinska tarifa je tehnički propis jer za adekvatnu primjenu zahtjeva dobro poznavanje robe, kao i norme koje se primjenjuju, što zahtjeva stručne osobe s tehničkom naobrazbom. Također, carinska tarifa je ekonomski propis jer su njeni ciljevi ekonomske prirode, poput zaštite domaće proizvodnje, otvaranje stranim tržištima ili povećanja prihoda državnog proračuna. Ekonomski aspekt carinske tarife vidljiv je ne samo u stopama carine već i u načinima na koje je roba razvrstana. Iako se roba često dijeli prema tehničkim kriterijima, podjela nije dosljedna zbog ekonomskih razloga. Kada je određena skupina robe podijeljena u podskupine, podjela obično počinje tehničkim kriterijima, ali često završava kategorijom nazvanom ostalo, koja obuhvaća vrste robe čiji promet u međunarodnom tržištu nije dovoljno značajan za detaljnu podjelu prema tehničkim kriterijima. Pri primjeni carinskih tarifa važno je uzeti u obzir njenu kompleksnost jer jednostrani pristup može dovesti do pogrešnog tumačenja i primjene, a u širem smislu carinska tarifa također uključuje propise o načinu određivanja vrijednosti robe na koju se primjenjuju stope carine, to jest carinske osnovice, kao i druge propise vezane uz naplatu carine, poput pravila podrijetla, carinskih povlastica i drugih sličnih odredbi [3].

Dakle, carinske tarife predstavljaju važne instrumente trgovinske politike koji reguliraju uvoz i izvoz robe putem naplate određenih carinskih davanja [3].

Prema navedenim pravnim, tehničkim, ekonomskim kao i drugim propisima, glavna funkcija carinskih tarifa je zaštita domaće industrije od strane konkurencije i regulacija trgovinskog balansa zemlje, te njihovom primjenom države, u ovom slučaju članice Unije mogu

imati kontrolu nad količinom i vrstom robe koja ulazi i izlazi iz zemlje što omogućuje adekvatnu zaštitu domaćih proizvođača [3].

2.3. Vrste carinskih tarifa

Carinske tarife mogu se podijeliti na nekoliko vrsta prema različitim kriterijima, a različite vrste carinskih tarifa postoje kako bi zadovoljile različite ekonomske, političke i socijalne ciljeve zemlje ili unije koja ih primjenjuje. Dakle, vrste carinskih tarifa se dijele prema sljedećim kriterijima [3]:

- prema smjeru kretanja robe,
- prema broju stupaca stopa carine,
- prema načinu donošenja,
- prema načinu obračunavanja carina,
- prema carinskim obveznicima,
- prema vrsti robe,
- prema broju stopa.

Prema smjeru kretanja robe carinske tarife dijele se na uvozne, izvozne i provodne. Uvozne carinske tarife primjenjuju se na robu koja se uvozi, a većina današnjih tarifa spada u ovu kategoriju, te su najčešće u Europskoj uniji. Izvozne carinske tarife primjenjuju se na robu koja se izvozi i oni su rijetko su u upotrebi, a provodne carinske tarife se primjenjuju na robu koja prolazi kroz određenu zemlju, koja se unutar Europske unije ne koristi zbog jedinstvenog tržišta [3].

Prema broju stupaca stopa carine, carinske tarife dijele se na jednostupačne, dvostupačne i višestupačne tarife. Jednostupačne tarife imaju jedan stupac carinskih stopa. Dvostupačne tarife imaju dva stupca; jedan stupac s minimalnim stopama carine za zemlje s povlaštenim statusom, odnosno ugovorima o primjeni povlaštenih stopa carine, dok drugi stupac sadrži s najvišim stopama carine za ostale zemlje. Višestupačne tarife su kombinacija autonomne i ugovorne tarife, te se upotrebljavaju u Europskoj uniji [3].

Prema načinu donošenja, carinske tarife se dijele na ugovorene odnosno konvencionalne i autonomne. Ugovorne tarife nastaju i temeljene su na međunarodnim ugovorima, a mogu biti bilateralne ili ugovorene od strane dviju država, te multilateralne ili ugovorene između više od dvije države, u koju spada carinska tarifa Europske unije. Također, postoje i autonomne tarife koje su donesene od pojedine zemlje samostalno [3].

Prema načinu obračunavanja carina, carinske tarife dijele se prema vrijednosti ili *ad valorem*, na specifične i kombinirane. *Ad valorem* tarife naplaćuju carinu u postotku od vrijednosti robe. Specifične tarife naplaćuju carinu po mjernoj jedinici robe, koje bi mogle biti u na primjer kilogramima ili litrama. Kombinirane tarife kombiniraju obje prethodno navedene metode, čime se istovremeno koriste prednosti i uklanjaju nedostaci obje vrste, te se ona koristi u Europskoj uniji [3].

Prema carinskim obveznicima, carinske tarife se dijele na opće ili posebne odnosno specifične. Opće carinske tarife su one koje se odnose na sve uvoznike i izvoznike, a posebne

carinske tarife gdje se naplaćuje sva roba, ali se primjenjuju samo na određene obveznike odnosno uvoznike ili izvoznike, poput fizičkih osoba ili trgovačkih društva [3].

Prema vrsti robe, carinske tarife se dijele na opće tarife i djelomične odnosno parcijalne tarife. Opće carinske tarife se primjenjuju na svu robu te ju koristi Europska unija, dok kod djelomičnih tarifa se primjenjuje samo na određene vrste robe [3].

Prema broju stopa se carinske tarife dijele na uniformne i specijalizirane tarife. Uniformne carinske tarife se upotrebljavaju s jednom stopom carine za svu robu, a specijalizirane tarife se upotrebljavaju s različitim stopa carine za različite vrste robe, te su korištene u Europskoj uniji [3].

Uz navedene vrste carinskih tarifa, također postoje carine klasificirane prema svrsi uvođenja i ekonomskom djelovanju. Prema svrsi uvođenja se dijele na zaštitne carine kojima se štiti domaće gospodarstvo od strane konkurencije, fiskalne carine koje doprinose državnom proračunu, te socijalne carine kojima se održava standard stanovništva. Prema ekonomskom djelovanju se dijele na preferencijalne carine kojim se olakšava uvoz iz određene zemlje, retorzivno-borbene carine koje su korištene kao odgovor na pritisak druge zemlje uračunat kao dodatak redovitoj carini, kompenzacijske carine kojim se sprječava uvoz robe čiji izvoznik dobiva subvenciju za osvajanje inozemnog tržišta, dopunske ili antidampinške carine se upotrebljavaju radi sprječavanja uvoza robe prodane ispod cijene koštanja, te prohibitivne carine kojima se ograničavaju ili sprječavaju uvoz određene robe [3].

3. Carinsko zakonodavstvo EU

Zakonodavstvo Europske unije nalaže da uvezena i izvezena roba mora biti u skladu s raznovrsnim sigurnosnim, zdravstvenim i ekološkim pravilima koja štite potrošače i okoliš, a provjeru ispunjava li roba koja ulazi ili napušta Europsku uniju prema svim navedenim pravilima provodi carina [4].

3.1. Carinski zakonik Unije

Ključan pravni dokument koji uređuje carinski sustav unutar Europske unije je Carinski zakonik Unije. Ovaj zakonik je usvojen Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. godine s glavnim ciljem zamjene starijeg Carinskog zakonika zajednice. Njegova primjena započinje 1. svibnja 2016. godine, a ovim zakonikom se osigurava modernizacija, digitalizacija i ujednačena primjena carinskih pravila unutar svih država članica Europske unije, a kao rezultat toga nastaje jedinstveno carinsko područje [5].

Primjenom ovog zakonika postoji obveza podnošenja carinske deklaracije za svu robu koja ulazi ili izlazi iz carinskog područja Europske unije, a deklaracije se podnose elektroničkim putem, te sve informacije moraju biti točne. Određuju se pravila o adekvatnom skladištenju robe u carinskim skladištima i privremenom smještaju, što bi omogućilo gospodarskim subjektima potrebne informacije o upravljanju robom. Definirana je metoda utvrđivanja carinske vrijednosti robe, što je potrebno za izračun carinskih davanja i poreza. A izrazito bitno je što se ovim zakonikom uspostavlja jedinstven sustav tarifne klasifikacije robe, odnosno TARIC, kojim se omogućuje ujednačena primjena carinskih tarifa na cijelom području Europske unije [5].

Ovim zakonikom se usvajaju ključni ciljevi koji imaju za cilj pružiti veću pravnu sigurnost i dosljedan pristup poduzećima, kao i poboljšati jasnoću za carinske službenike u Europskoj uniji, te realizirati prijelaz na potpuno elektroničko okruženje. Također, cilj je pojednostaviti carinska pravila i postupke, te osigurati efikasnije transakcije. Nadalje, mjere teže ubrzanju carinskih postupaka za pouzdane gospodarske subjekte, zaštitu gospodarskih interesa Europske unije i njenih članica, kao i sigurnost građana. Naposljetku, predviđaju se izuzeća od carine za robu koja privremeno napušta carinsko područje Europske unije morem ili zrakom pod određenim uvjetima, te se omogućava nastavak korištenja postojećih papirnatih sustava do 2025. godine za određene carinske formalnosti, nakon čega će biti uvedeni novi i poboljšani informatički sustavi [6].

3.2. TARIC

Integrirana tarifa Europske unije (*TARif Integre Communautaire* – TARIC), predstavlja višejezičnu bazu podataka koja sadrži sve mjere vezane uz carinsku tarifu Europske unije, te trgovinsko i poljoprivredno zakonodavstvo. Kodiranje i integracija tih mjera omogućuje njihovu dosljednu primjenu u svim državama članica, pružajući gospodarskim subjektima jasne smjernice za uvoz i izvoz robe u Europsku uniju i iz nje [7].

TARIC također omogućava prikupljanje statističkih podataka na razini Europske unije za navedene mjere. Svakodnevni elektronički prijenos TARIC podataka osigurava da nacionalne uprave država članica imaju trenutne i točne informacije, a te informacije se koriste

za napajanje nacionalnih sustava za carinjenje, čime se omogućava maksimalna automatizacija carinskih postupaka [7].

Pravna osnova za TARIC je Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987., koja se odnosi na tarifnu i statističku nomenklaturu, te na Zajedničku carinsku tarifu (Službeni glasnik br. L 256, od 7. rujna 1987) [7].

Kao što je spomenuto, TARIC sadrži sve mjere vezane uz carinske tarife Europske unije koje se upotrebljavaju u trgovini s trećim zemljama, koje su sadržane u brojnim pojedinačnim propisima Unije, a te se mjere dijele na tarifne i netarifne mjere [8]. Tarifne mjere se odnose na carinu primijenjenu na sav uvoz iz trećih zemlja, odnosno država izvan Europske unije, a to je definirano kombiniranom nomenklaturom. Također, tarifne mjere se još odnose i na tarifne preferencije, suspenzije autonomnih tarifa i carinske kvote [7]. Netarifne mjere uvode zabrane ili ograničenja u trgovini s trećim zemljama, a odnose se na opsežnije uvozne i izvozne dozvole u poljoprivredi, te specifične uvjete za uvoz određenih prehrambenih proizvoda poput konoplje, češnjaka i hmelja. Nadalje, uvođenje uvozne dozvole u tekstilnom sektoru, kao i količinska ograničenja i uvozne dozvole u sektoru čelika. Također, primjena brojnih zabrana trgovine s određenim državama poput Sjeverne Koreje i Irana, te razna ograničenja u trgovini s trećim zemljama koje se odnose na ozon, proizvode dvojne namjene, sigurnost hrane i kulturna dobra [8].

TARIC također sadrži trgovinsko zakonodavstvo, odnosno mjere zajedničke trgovinske politike. Cilj trgovinskih mjera je zaštita tržišta i domaćih proizvođača od dampinškog ili prekomjernog uvoza robe iz trećih zemalja, među najznačajnijim mjerama zajedničke trgovinske politike su antidampinške i kompenzacijske carine, te su ove mjere vrlo česte u Europskoj uniji. Antidampinške i kompenzacijske carine se primjenjuju kao dodatak redovnoj carini, a ove carine su često vrlo visoke. Postupak utvrđivanja dampinškog ili subvencioniranog uvoza, te uvođenje antidampinških ili kompenzacijskih carina, kao i procjena štete za domaću proizvodnju, provode se prema pravilima Općeg sporazuma o carinama i trgovini [8]

Uz trgovinsko zakonodavstvo, TARIC sadrži poljoprivredno zakonodavstvo, odnosno mjere zajedničke agrarne politike. Cilj agrarne politike ima za cilj osigurati stalnu opskrbu zajedničkog tržišta dovoljnim količinama robe po pristupačnim cijenama, zaštititi od uvoza jeftinije i manje kvalitetne robe, osigurati dovoljne količine kvalitetnih sirovina za prerađivačku industriju Europske unije, te omogućiti izvoz viška poljoprivrednih proizvoda po konkurentnim cijenama. Najznačajnije mjere zajedničke agrarne politike u trgovini s trećim zemljama uključuju specifične carinske stope koje ovise o sastavu proizvoda, poznate kao agrarne komponente. Te se stope primjenjuju pri uvozu određenih gotovih prehrambenih proizvoda, a njihova visina ovisi o udjelu mliječne masti i proteina, škroba ili glukoze, te saharoze ili invertnog šećera u gotovom proizvodu. Nadalje, tu je i sustav ulaznih cijena u sektoru voća, povrća, prerađenog voća, povrća i vina, gdje niža cijena rezultira višom carinom, pa uvoznici mogu birati između carinjenja prema ulaznoj cijeni ili standardnoj uvoznoj vrijednosti, ali ako je ulazna cijena viša od standardne, moraju to dokazati carinskim organima ili će im biti obračunata veća carina. Također, jedinična cijena se primjenjuje na neko voće ili povrće kada se carinska vrijednost ne može utvrditi temeljem transakcije vrijednosti, a uvoznici mogu koristiti jediničnu cijenu koju periodično utvrđuje Komisija za obračun carine. Uz to je važno

napomenuti i dodatne carine u sektoru šećera, te pilećeg mesa i jaja koja se primjenjuju kao dodatak redovnoj carini, pri čemu niža uvozna cijena rezultira višom dodatnom carinom. Uz navedene agrarne mjere važne su i mjera izvozne subvencije za neke osnovne i prerađene poljoprivredne proizvode, snižene stope carine za neke žitarice i rižu, te tarifne suspenzije za neke vrste i kategorije ribe, djelomične ili potpune, namijenjene opskrbi prerađivačke industrije Europske unije potrebnim sirovinama [8].

TARIC integrirani sustav upravljanja tarifama ili akronimom nazvan TARIC ITMS je aplikacija ili informacijski sustav koji integrira podatke iz TARIC-a, te sadrži sve mjere zajedničke tarifne, trgovinske i poljoprivredne politike. Svaka država članica Europske unije ima svoju nacionalnu verziju TARIC-a koja uz navedene osnovne podatke iz zajedničkog TARIC-a, također ima i dodatne nacionalne propise dotične države članice Europske unije. Izgled nacionalne TARIC ITMS aplikacije je prikazan na slici 1, a za primjer je uzeta Republika Hrvatska, koja je članica Europske unije od 2013. godine [9].

Slika 1. Prikaz nacionalnog TARIC ITMS-a

Izvor: <https://taric.carina.hr/index.do>

Nacionalnom verzijom TARIC ITMS-a u Republici Hrvatskoj upravlja Carinska uprava Republike Hrvatske, a kao TARIC sustav namijenjen je za korištenje gospodarstvenicima, carinskim službenicima i ostalim sudionicima u trgovinskim procesima. Na početnoj stranici aplikacije s lijeve strane nalaze se četiri korisnička sučelja. Prvo sučelje je ono koje opisuje tarife, dakle samu nomenklaturu, mjere, nomenklaturu po vrsti mjere, kao i zemljopisna područja. Drugo sučelje je vezano za tarifni kalkulator, odnosno obračun davanja koja se dijeli na obračun davanja do 31. prosinca 2022. godine i novijeg koji je na snazi zbog novog zakonodavstva Unije od 1. siječnja 2023. godine. Treće sučelje omogućuje preuzimanje TARIC podataka, dok četvrto sučelje pruža korisniku ostale podatke poput certifikata, dodatnih oznaka, jedinica mjere, valute, korelacijskih tablica i tečajnih lista. Također, moguće je promijeniti i jezik pretraživanja, gdje se uz hrvatski jezik može koristiti i engleski jezik [9].

3.3. Carinske kvote

Odobrene prema članku 31. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, carinske kvote su ograničenja koja za određene količine robe i unutar određenog vremenskog razdoblja omogućuju potpunu ili djelomičnu suspenziju uobičajenih carina na uvoz, a da to nema utjecaja na antidampinške pristojbe, tako predstavljajući iznimku od uobičajenih carinskih pravila u Europskoj uniji [10]. Drugim riječima, one omogućuju uvoz unaprijed određene količine proizvoda po nižim carinskim stopama unutar kvote od uobičajenih carinskih stopa koje se primjenjuju na taj proizvod [11]. Carinske kvote se dijele na povlaštene i autonomne kvote, a bez obzira na vrstu kvote, carinskim kvotama se upravlja administrativno, odnosno većinskim dijelom upravlja glavna uprava Komisije odgovorna za oporezivanje i carinsku uniju prema načelu „prvi dođe prvi poslužen“, bez obzira na to gdje se roba uvozi u Europskoj uniji. Pravne odredbe koje uređuju upravljanje ovim tarifnim kvotama sadržane su u člancima 49. i 54. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenog 2015. godine, kojim se utvrđuju detaljna pravila za provedbu određenih odredba [10].

Europska unija odobrava carinske olakšice za unaprijed određene količine robe kroz nekoliko sporazuma sklopljenih s trećim zemljama ili područjima, kao i kroz autonomne preferencijalne sporazume za određene zemlje ili područja. Takve olakšice se još nazivaju povlaštene carinske kvote, koje omogućuju povoljnije carinske stope za određene količine robe iz specifičnih zemalja ili područja pri uvozu u Europsku uniju u usporedbi s uobičajenim carinama za treće zemlje navedene u kombiniranoj nomenklaturi. Pravo na povlaštene carinske kvote ovisi o predloženju odgovarajućih dokaza o podrijetlu robe [10].

Određeni gospodarski sektori zahtijevaju poticanje konkurencije putem niskih carina, što se odnosi na razne industrijske sektore. Glavni cilj je potaknuti ekonomsku aktivnost unutar Europske unije, unaprijediti konkurentnost, potaknuti stvaranje radnih mjesta, te modernizirati infrastrukturu. Obično se ove kvote dodjeljuju za sirovine, poluproizvode ili komponente koje nisu dostupne u Europskoj uniji ili su dostupne u nedovoljnim količinama, dok se ne dodjele za gotove proizvode. Zahtjev za otvaranje autonomne carinske kvote može se podnijeti samostalno od strane države članice Europske unije ili proizaći iz zahtjeva za suspenziju, a time se uzima u obzir potencijalna šteta za novu proizvodnju i kapacitet proizvodnje koji bi mogao biti dostupan u Europskoj uniji ili trećim zemljama s povlaštenim tarifnim sporazumom. Ako se identični ili zamjenski proizvod proizvede u dostatnim količinama unutar Europske unije ili od proizvođača u trećim zemljama s povlaštenim tarifnim sporazumima, dodjela kvote obično se ne provodi, a isto vrijedi ako bi takva mjera mogla narušiti tržišno natjecanje u vezi s konačnim proizvodima. Otvaranjem i upravljanjem autonomnim carinskim kvotama Europske unije za određene poljoprivredne i industrijske proizvode je određeno Uredbom Vijeća 2021/2283, kojom se navodi popis robe koja podliježe tim mjerama, te se popis redovito ažurira kako bi se uvažili novi zahtjevi država članica Europske unije [10].

Unutar autonomnih carinskih kvota, važno je istaknuti carinske kvote za poljoprivredne proizvode, za čije se upravljanje koriste trenutno dvije različite metode. Prva metoda je temeljena na redosljedu dostavljanja zahtjeva, a nadležan je za nju Odjel za oporezivanje i carinsku uniju Europske komisije. Druga metoda uključuje upravljanje putem izdavanja uvoznih ili izvoznih dozvola, a za nju je zadužena Služba za poljoprivredu i ruralni razvoj Europske

komisije. Dodjela carinskih kvota temelji se na raspoloživim količinama unutar svake kvote i na zahtjevima koje su nacionalna tijela podnijela Europskoj komisiji, koja nakon izračuna objavljuje koeficijente dodjele za uvozne i izvozne carinske kvote, a države članice Europske unije moraju izdavati odgovarajuće dozvole za količine za koje su podneseni zahtjevi unutar kvota. Komisija je pod akronimom LORI, uspostavila elektronički sustav za registraciju i identifikaciju subjekata koji posluju s dozvolama, kako bi se pratili subjekti zainteresirani za primjenu carinskih kvota za koje je potrebna prethodna registracija. Pravna osnova za upravljanje carinskim kvotama za poljoprivredu sadržana je u Uredbi EU 1308/2013 i raznovrsnim sektorskim propisima [11].

Pozitivnoj trgovinski bilanci Europske unije doprinose poljoprivredni proizvodi, a prema Carinskoj uniji, države članice Europske unije izvješćuju o svojoj robi uvezenoj u Europsku uniju i izvezenoj iz nje. Kao što je već prije spomenuto, neki proizvodi podliježu kvotama, a ovisno o proizvodu kvote se mogu dodijeliti proporcionalno ili prema redoslijedu. Komisija izdaje velika izvješća o raspodjeli uvoznih kvota prema broju naloga napisana na više jezika, uključujući i koeficijente raspodjele koji se primjenjuju za izdavanje uvoznih dozvola. Naravno, uz izvještavanje o raspodjeli uvoznih kvota, izvještavaju se i o raspodjeli izvoznih kvota za određeni proizvod, no bit će obrađena samo raspodjela uvoznih kvota. Na slici 2 je prikazan isječak dokumenta o carinskim kvotama kojim upravlja Odbor Europskog parlamenta za poljoprivredu i ruralni razvoj, a odnosi se na koeficijent dodjele i odluke o dodjeli uvoznih dozvola. Za primjer je uzet poljoprivredni proizvod mlijeko i mliječni proizvodi, a za državu podrijetla uvoza je uzet Island [12].

HR Carinske kvote AGRI-ja – Koeficijenti dodjele i odluke o dodjeli Stanje na dan: 06/07/2024

GODINA: 2020

MLJEKO I MLJEČNI PROIZVODI

Redni broj 09.4227

Zahtjev u pogledu referentne količi
Datum automatske suspenzije*

Datum ručne suspenzije**

Datum povlačenja ručne suspenzije

*Koeficijent dodjele primjenjuje se na zahtjeve za uvozne dozvole

Referentno razdoblje	Podrijetlo	Raspoloživo prije dodjele (KG)	Zatraženo za sve države članice (Kg)	Ukupno dodijeljeno (Kg)	Stanje nakon dodjele (Kg)	Koeficijent dodjele (%)*	Datum stupanja na snagu	Zahtjevi suspendirani od	Zahtjevi odbijeni od	Suspenzija povučena od
01/01/2020 - 30/06/2020	Iceland	19 000	19 000	19 000	0	100.000000%	13/12/2019			
01/07/2020 - 31/12/2020	Iceland	19 284	0	0	19 284	0.000000%	24/06/2020			

Slika 2. Prikaz uvoznih carinskih kvota

Izvor: <https://agridata.ec.europa.eu/reports/Allocation%20Coefficients%20TRQs-Import.pdf>

Bitno je napomenuti pojam automatske obustave koja označava zaustavljanje izdavanja izvoznih dozvola odnosno suspenziju zahtijeva referentne količine u skladu s člankom 9. stavkom 8. Delegirane uredbe (EU) 2020/760, a odnosi se na situaciju kada se zahtjevi za izdavanje uvoznih dozvola automatski suspendiraju na određeno vrijeme ili do samog ispunjenja određenih uvjeta. Također, pojam ručne obustave se odnosi na suspenziju zahtijeva referentne količine u skladu s člankom 9. stavka 9. Delegirane uredbe (EU) 2020/760, a odnosi se na ručnom obustavljanju izdavanja uvoznih dozvola na temelju specifičnih okolnosti [12].

3.4. Obvezujuće tarifne informacije

Ove tarifne informacije predstavljaju odluke nacionalnih carinskih tijela o klasifikaciji robe, izdane na zahtjev zainteresiranih strana. Ove informacije se izdaju prije uvoza ili izvoza robe kako bi korisnicima osigurale zakonsku sigurnost u pogledu ispravnosti carinskog razvrstavanja robe. Posjedovanje obvezujuće tarifne informacije nije uvjet za uključivanje robe u carinski postupak niti to isključuje carinske kontrole. Ipak, za određene vrste robe, poput onih s agrarnom komponentom ili s carinskim stopama izraženim u specifičnim jedinicama mjere ili vezanim uz specifične analitičke parametre, posjedovanje obvezujuće tarifne informacije može biti prednost. To može olakšati i ubrzati postupak carinjenja, te smanjiti povezane troškove. Obvezujuće tarifne informacije imaju rok valjanosti tri godine od dana kojeg odluka proizvodi učinke ili kada je podnositelj zahtjeva primio ili smatra da je primio odluku. U Republici Hrvatskoj, koja je članica Europske unije, odluke o obvezujućim tarifnim informacijama donosi Ministarstvo financija, Carinska uprava i Središnji ured. Zakonski okvir za obvezujuće tarifne informacije obuhvaća članke Carinskog zakonika Unije Uredbe (EU) br. 952/2013, kao i delegirane i provedbene uredbe Komisije Europske unije koje preciziraju detalja pravila i postupke za njihovu primjenu [13].

3.5. Carinske reforme EU

Komisija je dana 17. svibnja 2023. godine predložila najambiciozniju reformu Carinske unije Europske unije od svog osnutka odnosno 1968. godine, odgovarajući na izazove povećanog obujma trgovine, e-trgovine, novih standarda europske unije, te promjenjivih geopolitičkih okolnosti i kriza. Reforma uključuje digitalnu transformaciju carinskih procesa, smanjenje glomaznih postupaka, te bolji nadzor uvoza temeljen na podacima. Novo carinsko tijelo Europske unije nadzirat će središte carinskih podataka, zamjenjujući postojeće IT sustave u državama članicama, što će uštedjeti i do 2 milijarde eura godišnje. Ključni ciljevi reforme su pojednostavljenje carinskih zahtjeva za trgovce, smanjenje vremena za dovršetak uvoznih procesa, te omogućavanje ponovne uporabe podataka jedinstvenim EU sučeljem, tako podržavajući zeleniju i digitalniju eru, kao i konkurentnije jedinstveno tržište [14]

Ova reforma sadrži tri ključna stupa. Prvi stup je novo partnerstvo s poslom i poslovnim subjektima, gdje će tvrtke unositi sve informacije o proizvodima u jedinstveno internetsko okruženje, odnosno EU carinski podatkovni centar koje je predviđeno za komunikaciju tvrtka preko jednog portala na kojem se predaju svi podatci, te koji će uz pomoć umjetne inteligencije, strojnog učenja i ljudske intervencije, omogućiti odličan pregled nad lancima opskrbe i kretanje robe. Drugi stup je pametniji pristup carinskim provjerama s kojima će carinska tijela imati odličan pregled nad opskrbnim lancima i proizvodnim procesima robe koja ulazi u Europsku uniju, a umjetna inteligencija će analizirati podatke i predviđati probleme prije samog kretanja robe prema granici Europske unije. Treći stup je vezan za moderniji pristup e-trgovini, gdje će internetske platforme preuzimati odgovornost za plaćanje carina i PDV-a, tako eliminirajući skrivene troškove za proizvođače, a također bi se ovom reformom ukinuo prag na oslobađanje od carine za robu ispod 150 eura [14].

4. Klasifikacija robe

Za nesmetano odvijanje trgovine važno je da roba prilikom uvoza bude ispravno klasificirana carinskim tarifnim brojem. Svaka uvezena roba mora imati klasifikacijski kod koji precizno definira sadržaj pošiljke, a klasifikacijski kod se obično sastoji od šest do deset znamenki kojim se informiraju carinski službenici o kategoriji i specifičnim detaljima robe. Klasifikacija robe je ključna za određivanje uvoznih tarifa, kao i tarifa koja poduzeća moraju platiti, te ispunjavanje uvoznih i izvoznih deklaracija. U Europskoj uniji su dva ključna sustava za klasifikaciju robe, a to su Harmonizirani sustav i Kombinirana nomenklatura [15].

4.1. Harmonizirani sustav (HS)

Korišten kao osnova za carinske tarife i prikupljanje međunarodnih trgovinskih statističkih podataka u više od 200 zemalja diljem svijeta, Harmonizirani sustav nazivlja i brojanog označavanja robe, obično nazvan Harmoniziran sustav ili akronimom HS, međunarodni je klasifikacijski sustav razvijen od strane Svjetske carinske organizacije, Međunarodnom konvencijom o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojanog označavanja robe. Sama važnost ovog sustava je prikazana kroz činjenicu da je 98% robe u međunarodnoj trgovini razvrstano prema Harmoniziranom sustavu, te ovaj sustav omogućuje gospodarskim subjektima, carinskim službenicima i zakonodavcima iz različitih zemalja identifikaciju istog proizvoda pomoću brojčanih oznaka [16].

Ovaj sveobuhvatni sustav sadrži oko 5000 šesteroznamenkastih kategorija proizvoda, organiziranih u hijerarhijsku strukturu koja uključuje odjeljke, poglavlja, tarifne brojeve i podbrojeve. U ovom sustavu nalazi se 21 odjeljak koji su označeni rimskim brojem, sadržavajući sveukupno 97 poglavlja koji predstavljaju dvoznamenkaste oznake koje grupiraju proizvode unutar navedenih odjeljaka. Nadalje, tarifni brojevi su četveroznamenkaste oznake unutar poglavlja, dok su podbrojevi šesteroznamenkaste oznake unutar tarifnih brojeva [16].

Prema Službenom listu Europske unije br. L 198/11 od 20. srpnja 1987. godine u hrvatskom izdanju, prvi odjeljak se naziva „Žive životinje; proizvodi životinjskog podrijetla“, a u sebi sadrži 5 poglavlja. Drugi odjeljak pod nazivom „Biljni proizvodi“ sastoji se od 9 poglavlja. Treći odjeljak koji se naziva „Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski i biljni voskovi“ sadrži jedno poglavlje. Četvrti odjeljak „Proizvodi prehrambene industrije; pića, alkoholi i ocat; duhan i prerađeni nadomjesci duhana“ u sebi sadrži 9 poglavlja. Peti odjeljak pod nazivom „Mineralne tvari“ sadrži 3 poglavlja. Šesti odjeljak se naziva „Proizvodi kemijske ili srodnih industrija“, te se sastoji od 11 poglavlja. Sedmi odjeljak koji se naziva „Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa; kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume“ sastoji se od 2 poglavlja [17].

Osmi odjeljak se odnosi na „Sirova koža s dlakom ili bez dlake, štavljena koža, krzna i proizvodi od njih, sedlarski i remenarski proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; predmeti od životinjskih crijeva (osim od dudova svilca)“, a u sebi sadrži 3 poglavlja. Deveti odjeljak se naziva „Drvo i drveni proizvodi; drveni ugljen; pluto i proizvodi od pluta; proizvodi od slame, esparta ili od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi“, a sastoji se od 3 poglavlja. Deseti odjeljak „Celuloza, drvna ili iz drugih vlaknastih celuloznih materijala; papirni ili kartonski ostatci i otpaci; papir i karton te proizvodi od papira

i kartona“ sadrži 3 poglavlja. Jedanaesti odjeljak pod nazivom „Tekstil i tekstilni proizvodi“ u sebi sadrži 14 poglavlja. Dvanaesti odjeljak „Obuća; šeširi, kape i ostala pokrivala glave; kišobrani, suncobrani, štapovi, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; preparirano perje i proizvodi izrađeni od perja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose“ sadrži 4 poglavlja. Trinaesti odjeljak nazvan „Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala; keramički proizvodi; staklo i stakleni proizvodi“ sastoji se od 3 poglavlja. Četrnaesti odjeljak pod nazivom „Prirodni i kultivirani biseri, dragulji i poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama, i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih predmeta; kovani novac“ sadrži jedno poglavlje [17].

Petnaesti odjeljak pod nazivom „Obične kovine i proizvodi od običnih kovina“ sastoji se od 12 poglavlja. Šesnaesti odjeljak se naziva „Strojevi i mehanički uređaji; elektrotehnička oprema i dijelovi za njih; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, televizijske slike i zvuka te dijelovi i pribor za te proizvode“, a sastavljen je od 2 poglavlja. Sedamnaesti odjeljak nazvan „Vozila, zrakoplovi, plovila i prijevozu pridružena oprema“ sastoji se od 4 poglavlja. Osamnaesti odjeljak pod nazivom „Optički, fotografski, kinematografski i mjerni instrumenti, instrumenti za ispitivanje točnosti, medicinski i kirurški instrumenti i aparati; satovi; glazbala; njihovi dijelovi i pribor“ u sebi sadrži 3 poglavlja. Devetnaesti odjeljak koji se zove „Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor“ sadrži jedno poglavlje. Dvadeseti odjeljak nazvan „Razni proizvodi“ sadrži 3 poglavlja, a dvadesetprvi odjeljak pod nazivom „Umjetnine, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)“ sadrže jedno poglavlje, te još dva rezervirana za posebnu uporabu ugovornih stranaka [17].

Za bolji prikaz i razumijevanje razvrstavanja robe Harmoniziranim sustavom, uzeta su dva primjera iz različitih odjeljka. Prvi primjer je prikazan na slici 3, a prikazuje sedamnaesti odjeljak i 87. poglavlje koji se odnosi na „Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor“. Za tarifni broj je uzet 8701 koji se naziva „Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 87.09)“, te za podbroj je za primjer uzet 870120 koji se odnosi na cestovne tegljače za poluprikolice [17].

POGLAVLJE 87.

VOZILA, OSIM TRAČNIČKIH VOZILA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

Napomene

1. Ovo Poglavlje ne obuhvaća željeznička i tramvajska tračnička vozila namijenjena isključivo kretanju po tračnicama.
2. U smislu ovog Poglavlja „vučna vozila” znači vozila namijenjena uglavnom za vuču ili potiskivanje (guranje) drugog vozila, uređaja ili tereta, neovisno o tome jesu li ili nisu opremljeni pomoćnim uređajem koji povezano s glavnom namjenom vučnog vozila omogućuje prijevoz alata, sjemena, gnojiva i druge robe.
3. Šasije motornih vozila s kabinom za vozača spadaju pod tarifne brojeve od 87.02 do 87.04, a ne pod tarifni broj 87.06.
4. Tarifni broj 87.12 obuhvaća sve vrste dječjih bicikala. Ostale dječje igračke s kotačima spadaju pod tarifni broj 95.01.

Tarifni broj	Oznaka HS	Naziv
87.01	8701.10	— jednoosovinski traktori
	8701.20	— cestovni tegljači za poluprikolice
	8701.30	— vučna vozila gusjeničari
	8701.90	— ostala
87.02		Motorna vozila za prijevoz deset ili više osoba, uračunavši i vozača:

Slika 3. Izvadak iz HS-a za prvi primjer

Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A21987A0720%2802%29>

Drugi primjer je prikazan na slici 4, gdje je prikazan devetnaesti odjeljak i 93. poglavlje koje se zove „Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor“. Za tarifni broj je uzet 9301 koji se odnosi na „Vojno oružje, osim revolvera, pištolja i oružja iz tarifnog broja 93.07“, a s obzirom da nema daljnjeg razvrstavanja, stavljaju se dvije nule pa je onda podbroj 930100 [17].

ODJELJAK XIX.

ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

POGLAVLJE 93.

ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

Napomene

1. Ovo Poglavlje ne obuhvaća:
 - (a) proizvode iz Poglavlja 36. (npr. udarne i eksplozivne kapsule, signalne rakete);
 - (b) dijelove za opću uporabu definirane u napomeni 2. uz Odjeljak XV. od obične kovine (Odjeljak XV.) ili slične proizvode od plastičnih masa (Poglavlje 39.);
 - (c) oklopna borbeno vozila (tarifni broj 87.10);
 - (d) teleskopske mišane ili druge optičke uređaje prikladne za uporabu s oružjem, osim ako nisu postavljeni na vatreno oružje ili isporučeni zajedno s oružjem na koje se trebaju postaviti (Poglavlje 90.);
 - (e) lukove, strijele, florete ili igračke (Poglavlje 95.); ili
 - (f) kolekcionarske primjerke ili starine (antikvitete) (tarifni broj 97.05 ili 97.06).
2. U tarifnom broju 93.06 upućivanje na „njihove dijelove” ne obuhvaća radijske ili radarske aparate iz tarifnog broja 85.26.

Tarifni broj	Oznaka HS	Naziv
93.01	9301.00	Vojno oružje, osim revolvera, pištolja i oružja iz tarifnog broja 93.07
93.02	9302.00	Revolveri i pištolji, osim onih iz tarifnih brojeva 93.03 i 93.04

Slika 4. Izvadak iz HS-a za drugi primjer

Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A21987A0720%2802%29>

Ipak, pojedine države mogu mijenjati svoje carinske procedure i zakonodavstvo u različitim vremenskim intervalima, što može uzrokovati privremene neusklađenosti. A kao primjer se može navesti Kombinirana nomenklatura Europske unije koja samo nadograđuje Harmonizirani sustav zbog prilagodbe potrebama Europske unije [16].

4.2. Kombinirana nomenklatura (KN)

Europska unija ima svoj sustav klasifikacije robe, a zove se Kombinirana nomenklatura ili akronimom poznata kao KN, koja se koristi za zajedničku carinsku tarifu Europske unije tako osiguravajući statističke podatke o trgovini unutar Europske unije, kao i Europske unije i ostatka svijeta. Ovaj sustav klasifikacije sadrži osam znamenki, uzimajući kao temelj oznake Harmoniziranog sustava, te dodavajući oznake specifičnim za Europsku uniju [18].

Ova nomenklatura je sastavljena od prvih šest brojeva iz Harmoniziranog sustava i podbrojeva Kombinirane nomenklature koja nastaje daljnjom podjelom nomenklature Harmoniziranog sustava, a sastavljena je od dvije znamenke, odnosno sedme i osme znamenke. Kao i kod Harmoniziranog sustava, ova nomenklatura je podijeljena na odjeljke kojih ima 21 i označeni su rimskim brojem, poglavlja HS-a koja su preuzeta iz Harmoniziranog sustava i sadrže prve dvije znamenke, kao i tarifnog broja HS-a koji sadrži četiri znamenke i podbroja HS-a koji sadrži šest znamenki. Dodaje se podbroj KN-a koji sadrži zadnje dvije znamenke, odnosno sveukupno osam znamenki. KN podbrojevi, navedeni u uvoznim i izvoznim deklaracijama, određuju carinsku stope primjenjivu na određenu robu i način na koji se roba obrađuje u statistikama i propisima [18].

Stavke unutar nomenklature su podijeljene u četiri stupca, od kojih je prvi stupac nazvan oznaka KN-a, a u njemu je smješten osmeroznamenkasti broj. Drugi stupac se odnosi na naziv odnosno opis robe. Treći stupac se odnosi na carinske stope, a četvrti stupac se odnosi na dodatne mjerne jedinice, ako ih roba ima [19].

Kao i za Harmonizirani sustav, za bolji prikaz razvrstavanja robe u Kombiniranoj nomenklaturi uzeta su dva primjera koja su radi lakšeg razumijevanja ista kao i kod Harmoniziranog sustava. Prvi primjer je prikazan na slici 5, gdje je poput Harmoniziranog sustava uzet za primjer sedamnaesti odjeljak odnosno odsjek i 87. HS poglavlje. Za tarifni broj HS-a se uzima 8701 odnosno „Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709)“, a podbroj HS-a 8701 20 odnosno „cestovni tegljači za polu prikolice“. Za KN podbroj je uzet 8701 20 10 odnosno „novi“, koji ima ugovornu stopu carine 16%, a za dodatnu mjernu jedinicu se koristi mjerna jedinica p/st koja označuje broj komada [19].

POGLAVLJE 87

VOZILA, OSIM ŽELJEZNIČKIH ILI TRAMVAJSKIH VOZILA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

Napomene

1. U ovo se poglavlje ne razvrstava željeznička ili tramvajska vozila konstruirana isključivo za kretanje po tračnicama.
2. U smislu ovog poglavlja, pod pojmom „vučna vozila” podrazumijeva se vozila namijenjena vući ili guranju drugih vozila, oruđa ili tereta, neovisno ima li pomoćnu opremu, vezanu uz osnovnu namjenu vučnog vozila, za prijevoz oruđa, sjemena, gnojiva ili druge robe.
Strojeve i radna oruđa, konstruirana za priključivanje na vučna vozila iz tarifnog broja 8701 kao izmjenjiva oprema, razvrstava se u njihove odgovarajuće tarifne brojeve, čak i kada su podneseni zajedno s vučnim vozilom i neovisno jesu li na njega ugrađeni ili ne.
3. Šasije motornih vozila s kabinama razvrstava se u tarifne brojeve 8702 do 8704, a ne u tarifni broj 8706.
4. U tarifni se broj 8712 razvrstava sve dječje bicikle. Ostale dječje igračke s kotačima razvrstava se u tarifni broj 9503.

Oznaka KN	Naziv	Ugovorna stopa carine (%)	Dodatna mjerna jedinica
1	2	3	4
8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709):		
8701 10 00	– traktori, jednoosovinski	3	p/st
8701 20	– cestovni tegljači za poluprikolice:		
8701 20 10	– – novi	16	p/st
8701 20 90	– – rabljeni	16	p/st
8701 30 00	– vučna vozila, gusjeničari	Slobodno	p/st
	– ostala, snage motora:		

Slika 5. Izvadak iz KN-a za prvi primjer

Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A32017R1925>

Drugi primjer prikazan na slici 6, odnosi se na devetnaesti odsjek i 93. poglavlje HS-a. Za tarifni broj HS-a uzima se 9301 koji se odnosi na „Vojno oružje, osim revolvera, pištolja i oružja iz tarifnog broja 9307“, a za podbroj HS-a se uzima 9301 10 ili „artiljerijsko oružje (na primjer, topovi, haubice i minobacači). Kako ovaj podbroj HS-a nema daljnje podjele za potrebe Europske unije, za KN podbroj se uzimaju dvije nule koje se postavljaju na sedmu i osmu znamenku, tako dajući oznaku 9301 10 00 KN podbroju. Ovaj KN broj nema carinsku stopu, odnosno iznosi 0,0%, a dodatna mjerna jedinica je kao i u prošlom primjerku p/st, odnosno broj komada [19]

ODSJEK XIX.

ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

POGLAVLJE 93

ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR

Napomene

1. Ovo poglavlje ne obuhvaća:

- robu iz poglavlja 36 (na primjer, udarne kapsule, detonatore, signalne rakete);
- dijelove opće uporabe, kako su definirani napomenom 2 uz odsjek XV, od običnih kovina (odsjek XV) ili slične proizvode od plastičnih masa (poglavlje 39);
- oklopna borbena vozila (tarifni broj 8710);
- teleskopske nišane ili druge optičke naprave prikladne za uporabu s oružjem, osim ako nisu ugrađene na oružju ili podnesene s oružjem za koje su konstruirane i na koje će biti ugrađene (poglavlje 90);
- lukove, strijele, mačeve ili igračke (poglavlje 95); ili
- kolekcionarske predmete ili antikvitete (tarifni broj 9705 ili 9706).

2. U tarifnom jubroju 9306, pod pojmom „njihovi dijelovi” ne podrazumijevaju se radiouređaji ili radari iz tarifnog broja 8526.

Oznaka KN	Naziv	Ugovorna stopa carine (%)	Dodatna mjerna jedinica
1	2	3	4
9301	Vojno oružje, osim revolvera, pištolja i oružja iz tarifnog broja 9307:		
9301 10 00	— artiljerijsko oružje (na primjer, topovi, haubice i minobacači)	Slobodno	p/st
9301 20 00	— raketni bacači; bacači plamena; lanseri granata; torpedne cijevi i slični bacači	Slobodno	p/st
9301 90 00	— ostalo	Slobodno	p/st
9302 00 00	Revolveri i pištolji, osim onih iz tarifnog broja 9303 ili 9304	2,7	p/st
9303	Ostalo vatreno oružje i slične naprave koje djeluju paljenjem eksplozivnog punjenja (na primjer, sačmarice i kuglare (s glatkim i užljebljenim		

Slika 6. Izvadak iz KN-a za drugi primjer

Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A32017R1925>

Kao što prije objašnjeno i navedeno, unutar TARIC ITMS sustava internetskih portala carinskih uprava država članica Europske unije, te tako naveden TARIC ITMS Carinske uprave Republike Hrvatske sadrži sučelje u kojem je navedena opcija pretraživanja ove nomenklature, a to je prikazano na slici 7 [9].

The screenshot shows the 'Pretraživanje nomenklature' (Search nomenclature) interface. The search criteria are: Odsjek: Odsjek XVII, Poglavlje: Poglavlje 87, Uvoz/trgov: uvoz, Tarifna oznaka: 87. The results table is as follows:

Tarifna oznaka	Naziv	JM	Fusnota Nom. skupina	Napomene/ objašnjenja	ECICS	DMS dokumenti	EBTI
Odsjek XVII	Vozila, zrakoplovi, plovila i pridružena prijevozna oprema			Prikaži			
Poglavlje 87	VOZILA, OSIM ŽELJEZNIČKIH ILI TRAMVAJSKIH VOZILA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR		TN701	Prikaži		Prikaži	Prikaži
8701	Vučna vozila (osim onih iz tarifnog broja 8709)		TN701 TN702	Prikaži		Prikaži	Prikaži
8702	Motorna vozila za prijevoz deset ili više osoba, uključujući vozača		TN701 TN702	Prikaži		Prikaži	Prikaži
8703	Osobni automobili i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući karavan ili kombi vozila i trikače automobile		TN701	Prikaži		Prikaži	Prikaži
8704	Motorna vozila za prijevoz robe		TN701 TN702	Prikaži		Prikaži	Prikaži

Slika 7. Prikaz KN-a u nacionalnom TARIC ITMS-u

Izvor: <https://taric.carina.hr/index.do>

Ključni proizvodi za uvoz u Europsku uniju su računala i softveri, jestivo voće i orašasti plodovi, biljni korijeni, obuća, biljni lijekovi, koža, plastika, riža, tekstil, te drvo. Sva ova roba se nalazi unutar Kombinirane nomenklature, razvrstana prema prije navedenoj podijeli sa svojim osmeroznamenkastim KN podbrojem [20].

5. Analiza carinskih tarifa na području Europske unije

Carinske tarife i carina imaju ključnu ulogu u održavanju carinske unije Europske unije, što čini temelj njezinog jedinstvenog tržišta bez unutarnjih granica. Analiza utjecaja carinskih tarifa na gospodarstvo, industriju, trgovinsku razmjenu s trećim zemljama, kao i na potrošače je ključna za razumijevanje kako Europska unija upravlja svojim vanjskim tržištima i štiti svoje ekonomske interese [21].

5.1. Utjecaj carinskih tarifa na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu EU

Europska unija pozicionirana je kao najveće gospodarstvo na svijetu s bruto domaćim proizvodom ili BDP-om po glavi stanovnika od 25 tisuća eura za svojih 440 milijuna potrošača. Kao najveći trgovinski blok, Europska unija dominira međunarodnim tržištem industrijske robe i usluga, te je na vrhu liste za ulazna i izlazna međunarodna ulaganja. Također, Europska unija je glavni trgovinski partner za 80 zemalja i najotvorenija je zemljama u razvoju uvozeći više robe iz tih zemalja nego Sjedinjene Američke Države, Kanada, Japan i Kina zajedno. Europska unija svaki dan izvozi i uvozi robe vrijedne stotine milijuna eura, a članice zajedno čine 16% svjetskog izvoza i uvoza prema podacima iz 2022. godine. Pravilnim upravljanjem, razvoj trgovine omogućava gospodarski rast [22].

Unutar Europske unije, ukidanje carinskih tarifa među državama članicama značajno je olakšalo trgovinu, tako potičući gospodarski rast integracijom tržišta. Prema podacima iz Eurostata je vidljivo da unutarnja trgovina Europske unije čini velik dio ukupne trgovinske aktivnosti članica. Ipak, postoje razlike u trgovinskim bilancama između članica Europske unije, što ukazuje na potrebu za daljnjim prilagodbama i harmonizacijom ekonomskih politika za postizanje ravnoteže i ekonomske konvergencije unutar Europske unije. Ovom trgovinskom integracijom omogućena je lakša proizvodnja, kupnja, kao i prodaja unutar Europske unije, čime europske tvrtke postaju konkurentnije na globalnom tržištu. Takvom međusobnom povezanosti ekonomije članica Europske unije na visokoj razini, doprinosi se stabilnosti i koheziji unutar Europske unije [23].

Niskim carinskim tarifama omogućuje se europskim poduzećima veća konkurentnost i gospodarski rast. Primjerice, u 2023. godini, 72% uvoza u Europsku uniju je bilo oslobođeno carina odnosno nije bilo carinskih stopa, što je smanjilo proizvodne troškove, povećalo profitabilnost i širenje poslovanja europskim poduzećima izvan granica Europske unije. Smanjenjem carinskih tarifa na različite kategorije proizvoda uzrokovalo je promjene u gospodarstvu. U razdoblju od 2002. do 2021. godine, prosječne carinske tarife na uvoz robe značajno su smanjene odnosno bile su većinom jednoznamenaste, osobito za poluproizvode, kapitalne i sirovinke proizvode. No, u razdoblju od 2017. do 2019. godine carinske tarife su na potrošačke proizvode relativno visoke odnosno povećale su se za 2%, što je imalo dvojak učinak, jer su štitile domaće proizvođače od strane konkurencije. Tako su i rezultirale visokim cijenama za potrošače, ali se do 2021. godine smanjuju za 2,5% što je prikaz fluktuacija koje na kraju utječu na tržišne cijene [24].

Uz razne uloge carinskih tarifa, one također imaju bitan utjecaj u oblikovanju trgovinskih razmjena Europske unije i trećih zemalja kojim se određuju uvjetima po kojima se roba uvozi i izvozi iz Europske unije. S konstantnim ciljem optimizacije trgovinskih odnosa sa

svojim partnerima, Europska unija koristi razne carinske režime. Glavni režim je režim najpovlaštenija nacija, kojim se osigurava da sve članice Svjetske trgovinske organizacije imaju jednak pristup tržištu Europske unije odnosno pružaju se jednake carinske tarife i isključuju povlaštene carinske tarife, iznimno u slučaju trgovinskog sporazuma koji nudi povoljnije uvjete. Uz ovaj režim koriste se i Generalizirani sustav povlastica i program „Sve osim oružja“ kojim se pruža povlašteni pristup tržištima za proizvode iz zemalja u razvoju, smanjujući carinske tarife ili ih potpuno ukidajući. Bilateralnim trgovinskim sporazumima između Europske unije i državama poput Kine, Japana, Singapura i Sjedinjenih Američkih Država potiče se i olakšava trgovinska razmjena i smanjuju trgovinske prepreke. No važno je napomenuti da se trgovinska razmjena suočava sa raznim izazovima, a za primjer je uzet trgovinski sukob između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država u vezi s čelikom i aluminijem izazvano višim uvoznim carinskim tarifama, što negativno utječe na ukupnu trgovinu i negativno utječe na gospodarstva zemalja [24].

5.2. Utjecaj carinskih tarifa na industriju i potrošače EU

Europska unija koristi carinske tarife kao dio svoje industrijske strategije, a time se postiže jačanje svoje ekonomije, zaštita industrije, te poticanje razvoja inovacija i tehnološkog napretka u europskoj industriji. Uvođenjem carinskih tarifa na uvoz određene robe može pomoći zaštititi europske proizvođače i industriju od strane konkurencije zemalja s nižim proizvodnim troškovima poput primjerice Kine [25].

Vlada velika potražnja i prodaja električnih automobila na bateriju u Europi, no kako Kina dominira tehnologijom i proizvodnjom baterija, europski proizvođači baterija i električnih automobila zaostaju za svojom konkurencijom, što rezultira povećanim uvozom električnih automobila iz Kine, točnije 19,5% svih električnih automobila prodanih u Europskoj uniji 2023. godine je bilo proizvedeno u Kini. Europska komisija je bila svjesna ovog problema za industriju Europske unije, te je razmatrala učinkovit odgovor na navedeni problem, a moguća solucija je bila povećanje carinske tarife sa tadašnjih 10%, na 20% što bi donijelo 3 do 6 milijardi eura godišnjih prihoda, većinom za proračun Europske unije [25]. U lipnju 2024. godine, Europska komisija je donijela odluku o uvođenju carinske tarife do 38%, čime se potiče obnavljanje ravnoteže na tržištu električnih automobila u Europskoj uniji i tako omogućio pristup pristupačnim električnim vozilima za potrošače Europske unije. Važno je istaknuti da se tom odlukom o višim carinskim tarifama na uvoz kineskih električnih automobila osiguravaju poštenu tržišni uvjeti za europsku industriju automobila na tržištu Europske unije [26].

Uz automobilsku industriju u Europskoj uniji, važno je napomenuti i situaciju vezanu za poljoprivrednu industriju Europske unije. Poljoprivredne carinske tarife Europske unije, štite lokalne proizvođače odnosno industriju, ali tako i bitno utječu na samu dinamiku međunarodne trgovine. Carinske tarife prisutne u poljoprivrednoj industriji znaju dovesti do viših cijena uvezene robe, s čime se utječe na konkurentnost domaćih i stranih proizvođača. Ovim carinskim tarifama mogu se stabilizirati lokalna tržišta, ali istovremeno smanjiti trgovina s državama van Europske unije. Osim toga, carinske tarife pružaju zaštitu poljoprivrednicima od strane konkurencije, ali time se povećavaju troškovi za potrošače i mogu uzrokovati napetosti u međunarodnoj trgovini [27].

Dakle, carinska tarifa ima pozitivan utjecaj na domaću industriju u ovom slučaju Europske unije zbog smanjivanja konkurencije uzrokovanim visokim uvoznim carinskim tarifama iz stranih država. No, carinske tarife obično imaju negativan utjecaj na potrošače s obzirom da moraju plaćati višu cijenu na uvezenu robu [28]. Ali, van viših cijena proizvoda, carinskim tarifama se potrošače štiti od uvezene robe koja možda ne zadovoljava standarde Europske unije i tako ugrožava sigurnost potrošača, što je zapravo pozitivan utjecaj na potrošače [29].

5.3. Utjecaj pandemije COVID-19 na carinske tarife u EU

Uzimajući sve veći zamah početkom 2020. godine u Europi, pandemija COVID-19 zahvatila je sve gospodarske sektore, uključujući carinu i carinske tarife. Kao odgovor na pandemiju, predsjednik Europskog vijeća Charles Michel i predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen najavili su dodatne mjere. Od početka pandemije u Europi, Europska unija je usvojila niz trgovinskih mjera, uključujući smjernice za upravljanje nacionalnim granicama i zahtjeve za izvozne dozvole. Provedbena uredba (EU) 2020/402 donesena od strane Europske komisije, privremeno ograničava izvoz osobne zaštitne opreme izvan Europske unije, a usvajanjem „Smjernica za mjere upravljanja granicama“ osigurava se nesmetan prijevoz ključne robe, poput hrane i medicinskih potrepština preko granica država članica Europske unije. Ursula von der Leyen naglašava važnost kontinuiranog protoka robe i usluga kako bi se izbjegle nestašice unutar tržišta Europske unije. Ove smjernice mjera bile su transparentne, znanstveno utemeljene i proporcionalne, kako se ne bi ometao prijevoz osnovnih dobara u Europskoj uniji. Nadalje, države članice Europske unije su osigurale slobodan promet robe unutar Europske unije, te uvele takozvane zelene trake na granicama za brži prijelaz robe [30].

Od svih uvedenih mjera za suzbijanje posljedica pandemije, Europska unija je poduzela i specifične carinske i porezne olakšice. Europska unija je privremeno ukinula carinske tarife i porez na dodanu vrijednost ili PDV na određenu uvezenu robu, poput medicinskih uređaja i zaštitne opreme iz trećih zemalja. Specijaliziranim smjernicama za olakšavanje rada carinskih tijela unutar Europske unije, minimiziraju se carinske formalnosti pri uvozu određenih medicinskih potrepština, poput ljudskih organa i koštane srži, a tim smjernicama se postiže i olakšica pri plaćanju za rukovanje carinskim dugom ili dokazivanju preferencijalnog podrijetla robe [31].

Poseban fokus je bio posvećen medicinskim i zdravstvenim potrepštinama, pretežito onim kojim se spašavaju životi, sprječava daljnje širenje virusa, te laboratorijski pribor s kojim se testira zdravlje građana i istražuje za razvoj cjepiva protiv virusa [31]. Unutar tablice 1, uzet je za primjer određen dio robe koja je bila neophodna za borbu protiv pandemije COVID-19 u Europskoj uniji, a ona sastoji od: dezinficijensa, laboratorijskog pribora, različitih vrsta rukavica, jednokratne odjeće, spremnika za stlačene ili ukapljene plinove, kao i uređaji i aparati za filtriranje ili pročišćavanje zraka, te zaštitnih naočala, dišnih aparata i maska [32]. Bitno je napomenuti da prije početka pandemije u Europskoj uniji 2019. godine, odabrana roba prikazana u tablici 1, prema Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/1776 od 9. listopada 2019. o izmjeni Priloga I Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i Zajedničkoj carinskoj tarifi, ima različite ugovorne carinske stope koje bi predstavljale prepreku u učinkovitoj zajedničkoj borbi protiv pandemije COVID-19 [31] [33].

Tablica 1. Usporedba ugovornih carinskih stopa prije i poslije uvođenja mjera za pandemiju

Oznaka KN	Naziv	Ugovorna carinska stopa %	
		2019.	2020.
38089410	Dezinficijensi: na osnovi kvarternih amonijevih soli	6	0
38210000	Pripremljene podloge za razvoj ili održavanje mikroorganizama (uključujući viruse i slično) ili biljnih, ljudskih ili životinjskih stanica	5	0
40151100	Rukavice, rukavice s jednim prstom i rukavice bez prstiju: kirurške	2	0
61161020	Rukavice impregnirane, prevučene ili prekrivene kaučukom ili gumom	8	0
62101092	Jednokratna odjeća, vrsta koju se rabi na pacijentu tijekom kirurških zahvata	12	0
73110019	Spremnici za stlačene ili ukapljene plinove, od željeza ili čelika: većeg od 50 l	2,7	0
84213925	Uređaji i aparati za filtriranje ili pročišćavanje zraka	1,7	0
90049090	Naočale i slični proizvodi, korekcijski, zaštitni i ostali: ostalo	2,9	0
90200000	Ostali dišni aparati i plinske maske, osim zaštitnih maski koje nemaju mehaničkih dijelova niti izmjenjive filtre	1,7	0

Izvor: Izradio autor prema podacima iz [31], [32] i [33]

Izrazito bitnom odlukom o suspendiranju carinskih tarifa i poreza na dodanu vrijednost, Europska unija je uspješno pomogla liječnicima i medicinskom osoblju, te najbitnije pomogla je svojim građanima i pacijentima koji su bili osigurani da će primiti adekvatnu brigu zbog prijeko potrebne nabavljene robe koja je lakše bila uvezena iz trećih zemalja [34].

5.4. Utjecaj smanjenja carinskih tarifa na primjeru između Japana i EU

Važnost i uspješnost poslovanja Japana i Europske unije vidljiva je kroz njen stabilan i kontinuiran rast od 2013. do 2019. godine [35]. Kako bi se ova dva tržišta još više približila i poboljšala, 1. veljače 2019. godine stupa na snagu sporazum nazvan Sporazum o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i Japana. Ovim sporazumom se uklanja carinske tarife i druge trgovinske barijere, čime se olakšava uvoz i izvoz između Europske unije i Japana. Osim toga, osigurava se otvorenost tržišta usluga, uključujući financijske, telekomunikacijske i prometne usluge. Nadalje, ovaj sporazum donosi značajne uštede u novcu i vremenu za trgovinu između dviju strana, te se pruža dodatna podrška manjim tvrtkama koje su najviše pogođene trgovinskim preprekama [36].

Većina carinskih tarifa koje su europska i japanska poduzeća plaćala su ukinuta, pri čemu je 99% tarifnih stavki Europske unije i 97% japanskih tarifnih stavki odmah ukinuto, a za preostale carinske tarife, dogovorene su carinske kvote ili određena smanjenja. Većina carinskih pristojbi je ukinuta odmah pri stupanja na snagu ovog sporazuma, no za druge će se to odvijati postupno prema planiranom rasporedu za svaku robu [36]. Najčešće uvezena roba iz Japana se nalazi u šesnaestom, sedamnaestom, šestom, osamnaestom i sedmom odjeljku Harmoniziranog sustava [37]. Unutar tablice 2, je za primjer prikazana određena roba iz svakog navedenog odjeljka za bolji prikaz smanjenja carinskih tarifa na uvezenu robu iz Japana u Europsku uniju. Korištena je Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1325 od 12. listopada 2017. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi, kao način klasifikacije i označavanja robe, te određivanje carinskih stopa, a ona zauzima prvi stupac unutar tablice 2 [36].

Tablica 2. Prikaz smanjenja carinske stope za određenu robu iz Japana u EU

Oznaka KN 2017.	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija	1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	5. godina	6. godina
85061011	Primarne ćelije i primarne baterije: s manganovim dioksidom: cilindrične	4,70%	B3	3,50%	2,40%	1,20%	0,00%	0,00%	0,00%
87112010	Motocikli (uključujući i mopede), bicikli i slična vozila s pomoćnim motorom, sa ili bez bočne prikolice; bočne prikolice: skuteri	8,00%	B5	6,70%	5,30%	4,00%	2,70%	1,30%	0,00%
29339200	Heterociklički spojevi samo s dušikovim heteroatomom (atomima): azinfosmetil (ISO)	6,50%	B3	4,90%	3,30%	1,60%	0,00%	0,00%	0,00%
90292031	Mjerači brzine i tahometri; stroboskopi: mjerači brzine za vozila	2,60%	B5	2,20%	1,70%	1,30%	0,90%	0,40%	0,00%
40113000	Nove pneumatske gume: vrsta koje se rabi za zrakoplove	4,50%	B3	3,40%	2,30%	1,10%	0,00%	0,00%	0,00%

Izvor: Izradio autor prema podacima iz [36]

Drugi stupac unutar tablice 2, odnosi se na naziv robe na koju se odnosi smanjenje carinske stope, a osnovna stopa koja se nalazi u trećem stupcu je carinska stopa koja je primijenjena u navedenoj Kombiniranoj nomenklaturi iz 2017. godine. Četvrti stupac se odnosi na kategoriju smanjenja carinske stope, a u tablici je korištena kategorija pod nazivom B3 gdje se carinska stopa ukida u četiri jednake godišnje rate počevši od dana početka primjene, te je korištena i kategorija B5 gdje se carinska stopa ukida u šest jednakih godišnjih rata. U petom stupcu je prikazana carinska stopa u prvoj godini, odnosno 2019. godini kada je dotičan sporazum stupao na snagu, a referira se na prvo smanjenje carinske stope od 2017. godine. Svaki stupac nakon njega se odnosi na daljnje smanjenje carinske stope sve dok se u potpunosti ne ukine, a vremensko razdoblje trajanja smanjenja carinske stope ovisi o korištenoj kategoriji smanjenja carinske stope [36].

Trgovinski tok između Europske unije i Japana je najbolje prikazan u tablici 3, prema kojoj je prikazan uvoz sve robe iz svih odjeljaka Harmoniziranog sustava. Podatci su izraženi u milijunima eura, te detaljno prikazuju vrijednost uvoza iz Japana u Europsku uniju za razdoblje od 2020. do 2023. godine, odnosno poslije stupanja sporazuma između EU i Japana na snagu. Iz tablice je vidljivo da je najviše robe uvezeno iz šesnaestog, a najmanje iz devetog odjeljka Harmoniziranog sustava. Kada je riječ o ukupnom izvozu za četiri navedene godine, vidljivo je da je kontinuiran rast uvoza iz Japana što prikazuje učinkovitost sporazuma [37].

Tablica 3. Prikaz uvoza robe iz Japana u EU prema odjeljcima HS-a

HS odjeljak	Naziv	Uvoz - vrijednost u milijunima €			
		2020.	2021.	2022.	2023.
I.	Žive životinje; proizvodi životinjskog podrijetla	47	75	127	103
II.	Biljni proizvodi	61	73	72	72
III.	Masti i ulja životinjskoga ili biljnog podrijetla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski i biljni voskovi	57	48	48	52
IV.	Proizvodi prehrambene industrije; pića, alkoholi i ocat; duhan i prerađeni nadomjesci duhana	212	295	324	303
V.	Mineralne tvari	155	218	343	275
VI.	Proizvodi kemijske ili srodnih industrija	7050	7957	8291	8260
VII.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa; kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume	2653	3110	3750	3329
VIII.	Sirova koža s dlakom ili bez dlake, štavljena koža, krzna i proizvodi od njih, sedlarski i remenarski proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; predmeti od životinjskih crijeva (osim od dudova svilca)	34	42	52	75
IX.	Drvo i drveni proizvodi; drveni ugljen; pluto i proizvodi od pluta; proizvodi od slame, esparta ili od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi	6	8	12	11
X.	Celuloza, drvna ili iz drugih vlaknastih celuloznih materijala; papirni ili kartonski ostaci i otpaci; papir i karton te proizvodi od papira i kartona	148	180	204	159
XI.	Tekstil i tekstilni proizvodi	659	715	944	931
XII.	Obuća; šeširi, kape i ostala pokrivala glave; kišobrani, suncobrani, štapovi, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; preparirano perje i proizvodi izrađeni od perja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose	62	77	96	99
XIII.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala; keramički proizvodi; staklo i stakleni proizvodi	581	675	784	781
XIV.	Prirodni i kultivirani biseri, dragulji i poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama, i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih predmeta; kovani novac	314	336	462	381
XV.	Obične kovine i proizvodi od običnih kovina	1780	2737	3701	3829
XVI.	Strojevi i mehanički uređaji; elektrotehnička oprema i dijelovi za njih; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, televizijske slike i zvuka te dijelovi i pribor za te proizvode	21247	25309	28884	27394
XVII.	Vozila, zrakoplovi, plovila i prijevozu pridružena oprema	13403	12988	13614	16645
XVIII.	Optički, fotografski, kinematografski i mjerni instrumenti, instrumenti za ispitivanje točnosti, medicinski i kirurški instrumenti i aparati; satovi; glazbala; njihovi dijelovi i pribor	4998	5624	6308	6170
XIX.	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor	23	24	24	22
XX.	Razni proizvodi	1125	1348	1392	1208
XXI.	Umjetnine, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)	27	26	47	156
XXII.	Bez klasifikacije	313	417	542	213
	Ukupno	54955	62282	70021	70468

Izvor: Izradio autor prema podacima iz [37]

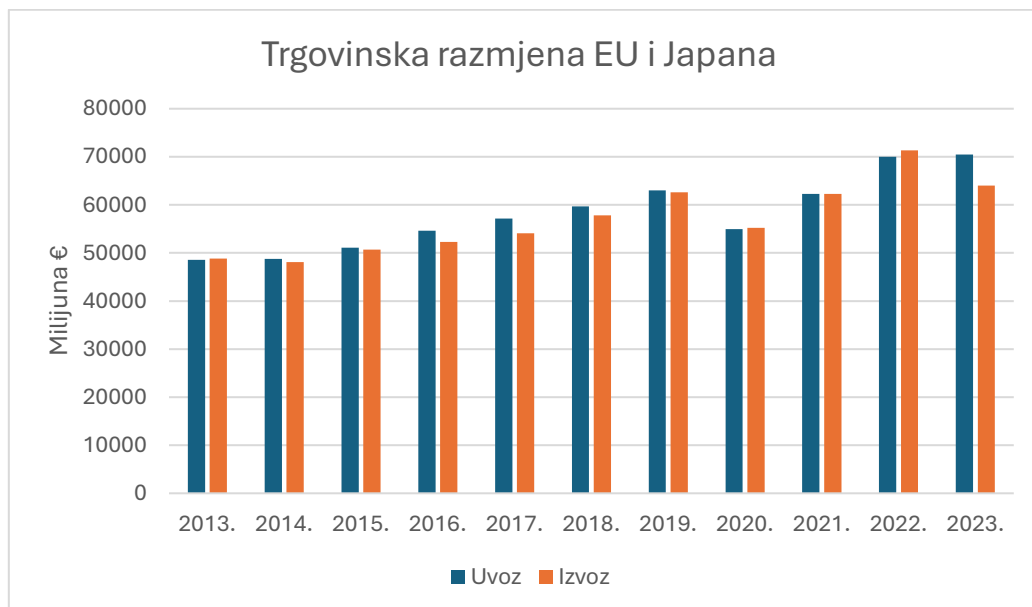
Kako bi ekonomski učinak sporazuma bio bolje prikazan, unutar tablice 4 su prikazani godišnji trgovinski tokovi između Japana i Europske unije u desetljeću, odnosno u razdoblju od 2013. do 2023. godine. Vrijednost uvezene robe iz Japana u Europsku uniju, kao i izvezena robe iz Europske unije u Japan je izražena je u milijunima eura [37].

Tablica 4. Prikaz trgovinske razmjene EU i Japana

Godina	Uvoz		Izvoz	
	Vrijednost u milijunima €	Rast %	Vrijednost u milijunima €	Rast %
2013.	48579		48840	
2014.	48786	0,4	48080	-1,6
2015.	51096	4,7	50713	5,5
2016.	54653	7	52297	3,1
2017.	57129	4,5	54062	3,4
2018.	59685	4,5	57798	6,9
2019.	63036	5,6	62622	8,4
2020.	54955	-12,8	55238	-11,8
2021.	62284	13,3	62297	12,8
2022.	70023	12,4	71323	14,5
2023.	70467	0,6	63988	-10,3

Izvor: Izradio autor prema podacima iz [37]

Kao što je već ranije spomenuto, u tablici 4 vidljiv je rast i stabilnost trgovine između Europske unije i Japana u razdoblju od 2013. do 2019. godine. Sporazum stupa na snagu 2019. godine i trebao je pozitivno utjecati na robnu razmjenu dviju strana, no pandemija COVID-19 značajno utječe na trgovinske tokove 2020. godine, uzrokujući pad uvoza i izvoza. Od 2021. godine, trgovinska razmjena je pokazala znakove oporavka, a taj oporavak se nastavlja do 2022. godine, kada trgovinska razmjena doseže do svog vrhunca prije blagog pada u 2023. godini. U 2023. godini vidljiv je porast uvoza iz Japana u Europsku uniju, dok je izvoz iz Europske unije u Japan opao [35]. U svrhu jasnijeg pregleda trgovinske razmjene EU i Japana korišten je grafički prikaz podataka iz tablice 4, prikazane u grafikonu 1 [37].

Grafikon 1. Grafički prikaz trgovinske razmjene EU i Japana

Izvor: Izradio autor prema podacima iz [37]

Trgovinski odnosi između Europske unije i Japana pokazali su otpornost i sposobnost prilagodbe unatoč izazovima poput pandemije COVID-19. Iako su trgovinski tokovi u 2023.

godini bili nešto slabiji, ključni sektori poput industrijskih proizvoda imaju ključnu ulogu u robnoj razmjeni. Japan tako ostaje važan trgovinski partner Europske unije, te značajno doprinosi trgovinskoj dinamici i ekonomskoj stabilnosti obje strane [35].

6. Zaključak

Primjena carinskih tarifa u Europi još seže u drevna vremena Grčke i Rimskog Carstva, a u modernoj Europi početak zajedničke carinske tarife prvo je vidljiv između zemlja članica Europske ekonomske zajednice, a osnutkom Europske unije i Integrirane tarife Europske unije ideja zajedničke carinske tarife postaje stvarnost i dobiva širu upotrebu dolaskom novih članica u Europsku uniju. Carinske tarife su ključan dio trgovinske politike kojim se kontrolira uvoz i izvoz robe, tako štiteći domaću industriju i istovremeno povećavajući proračun naplatom carinskih pristojbi. Vrste carinskih tarifa se dijele prema smjeru kretanja robe, broju stupaca stopa carine, načinu donošenja i obračunavanja carina, carinskim obveznicima, vrsti robe i broju stopa, te svaki od ovih kriterija ima daljnju podjelu.

Da bi uvezena i izvezena roba bila u skladu s raznim sigurnosnim, zdravstvenim i ekološkim pravilima neophodno je uspostaviti carinsko zakonodavstvo. Carinski zakonik Unije je izrazito bitan dokument kojim se osigurava modernizacija, digitalizacija i ujednačena primjena carinskih pravila svih država članica Europske unije, tako stvarajući jedinstveno carinsko područje. Integrirana tarifa Europske unije je višejezična baza podataka sastavljena od svih mjera vezanih za carinsku tarifu Europske unije, što uključuje trgovinsko i poljoprivredno zakonodavstvo. Carinskim kvotama moguć je uvoz unaprijed određene količine robe po nižim carinskim stopama unutar kvote od uobičajenih carinskih stopa primijenjenih na taj proizvod. Obvezujuće tarifne informacije su odluke donesene od nacionalnih carinskih tijela o klasifikaciji robe na zahtjev zainteresiranih strana kako bi osigurale zakonsku sigurnost korisnicima pri uvozu i izvozu robe. Carinskim reformama Europske unije potiče na digitalizaciju carinskih procesa i odgovara na izazove izazvane rapidnim rastom e-trgovine i promjenjivih geopolitičkih okolnostima.

Klasifikacija robe je izrazito važna za nesmetano odvijanje trgovine prilikom samog uvoza robe. U Europskoj uniji se koristi Kombinirana nomenklatura, koja je temeljna na Harmoniziranom sustavu. Harmonizirani sustav je međunarodni klasifikacijski sustav korišten od strane 200 država, te kao sustav sadrži 5000 šesteroznamenkastih kategorija proizvoda. Kombinirana nomenklatura je klasifikacijski sustav robe u Europskoj uniji, koja na šesteroznamenkasti broj Harmoniziranog sustava, dodaje još dva broja na sedmo i osmo mjesto, tako ga čineći osmeroiznamenkastim klasifikacijskim sustavom, kojim se razvrstava roba prema potrebama Europske unije i određuje se kolika je carinska stopa za svaki navedeni proizvod.

Carinske tarife imaju veliki utjecaj na gospodarstvo i trgovinsku razmjenu u Europskoj uniji. Raznim trgovinskim sporazumima i otvorenosti Europske unije pruža se prilika širenja poslovanja i mogućnosti profitabilnosti kako unutar Europske unije tako i van nje. Utjecaj carinskih tarifa na industriju je obično pozitivan jer se smanjuje konkurencija na tržištu Europske unije zbog visokih carinskih stopa, što može negativno utjecati na potrošače zbog plaćanja viših carinskih stopa na uvezene proizvode, ali može i pozitivno utjecati zbog toga što će potrošači koristiti proizvode prema standardima Europske unije koji su sigurni i ne ugrožavaju sigurnost potrošača, kao što bi mogli proizvodi uvezeni iz stranih država koje nemaju sigurnosne standarde poput Europske unije. Pandemija COVID-19 značajno je utjecala na Europsku uniju, no odgovarajuće trgovinske mjere, uključujući privremeno ukidanje carinskih tarifa na uvezene medicinske i zdravstvene potrepštine, omogućile su adekvatnu

opskrbu robe i opreme za zdravstvene ustanove, a time su zdravstveni radnici mogli pružiti neophodnu pomoć pacijentima i građanima, što je bilo presudno za suzbijanje pandemije. Sporazumom o gospodarskom partnerstvu između Europske unije i Japana uklanjaju se carinske tarife i ostale trgovinske barijere, olakšavajući uvoz i izvoz robe između Europske unije i Japana, što se vremenom pokazalo kao dobra ekonomska odluka za obje strane.

Literatura

- [1] Asakura H. *World History of the Customs and Tariffs*. Ženeva: World Customs Organization, 2003.
- [2] European Commission. *History of the EU Customs Union*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/history-eu-customs-union_en [Pristupljeno: 5. srpnja 2024.]
- [3] Lučić M, Pavičić M, Skejić R, Tomašić J, Žuković J. *Osnove carinske tarife i carinsko poznavanje robe*. Zagreb: Institut za javne financije, 2003. Preuzeto s: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:099398> [Pristupljeno: 5. srpnja 2024.]
- [4] European Commission. *The Role of Customs*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/role-customs_en [Pristupljeno: 5. srpnja 2024.]
- [5] Europska unija. *Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (preinačena)*. Izdanje: L 269. Bruxelles: Službeni list Europske unije; 2013. Konsolidirana verzija 12.12. 2022.
- [6] EUR-Lex. *Carinski zakonik Unije*. Preuzeto s: <https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/union-customs-code.html> [Pristupljeno: 5. srpnja 2024.]
- [7] European Commission. *TARIC*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/calculation-customs-duties/customs-tariff/eu-customs-tariff-taric_en [Pristupljeno: 6. srpnja 2024.]
- [8] Ministarstvo financija, Carinska uprava. *ZAJEDNIČKA CARINSKA TARIFA EU*. Preuzeto s: https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1199.pdf [Pristupljeno: 6. srpnja 2024.]
- [9] Carinska Uprava Republike Hrvatske. *ITMS*. Preuzeto s: <https://taric.carina.hr/index.do> [Pristupljeno: 6. srpnja 2024.]
- [10] European Commission. *Tariff quotas*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/calculation-customs-duties/customs-tariff/quota-tariff-quotas-and-ceilings_en [Pristupljeno: 7. srpanja 2024.]
- [11] European Commission. *Tariff rate quotas*. Preuzeto s: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/market-measures/trqs_en [Pristupljeno: 7. srpnja 2024.]
- [12] European Commission. *Trade and Quotas*. Preuzeto s: <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/trade.html> [Pristupljeno: 7. srpnja 2024.]
- [13] Ministarstvo financija, Carinska Uprava. *Obvezujuće tarifne informacije*. Preuzeto s: <https://carina.gov.hr/propisi-i-sporazumi/carinska-tarifa-vrijednost-i-podrijetlo/carinska-tarifa/zakonodavstvo-4240/obvezujuce-tarifne-informacije-4516/4516> [Pristupljeno: 7. srpnja 2024.]
- [14] European Commission. *EU Customs Reform*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/eu-customs-reform_en [Pristupljeno: 7. srpnja 2024.]

- [15] MIC. *Customs Tariff Classification*. Preuzeto s: <https://www.mic-cust.com/software-solutions/customs-tariff-classification-and-export-control-classification/customs-tariff-classification/> [Pristupljeno: 12. srpnja 2024.]
- [16] European Commission. *Harmonised System*. Preuzeto s: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/harmonised-system-0> [Pristupljeno: 12. srpnja 2024.]
- [17] Europska unija. *Protokol o izmjeni Međunarodne konvencije o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja robe (Sastavljeno u Bruxellesu 24. lipnja 1986.)*. Izdanje: L 198/11. Bruxelles: Službeni list Europske unije; 1987.
- [18] European Commission. *Combined Nomenclature*. Preuzeto s: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/combined-nomenclature-0> [Pristupljeno: 13. srpnja 2024.]
- [19] Europska Unija. *Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1925 od 12. listopada 2017. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi*. Izdanje: L 282/1. Bruxelles: Službeni list Europske unije; 2017.
- [20] European Commission. *Classification guides for key products*. Preuzeto s: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/classification-guides-key-products-0> [Pristupljeno: 13. srpnja 2024.]
- [21] European Commission. *EU Customs strategy*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/eu-customs-strategy_en [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [22] European Commission. *EU position in world trade*. Preuzeto s: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/eu-position-world-trade_en [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [23] Eurostat. *Intra-EU trade in goods – main features*. Preuzeto s: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Intra-EU_trade_in_goods_-_main_features [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [24] Eurostat. *International trade in goods – tariffs*. Preuzeto s: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_trade_in_goods_-_tariffs [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [25] Transport & Environment. *How Europe can use tariffs as part of an industrial strategy*. Preuzeto s: <https://www.transportenvironment.org/articles/how-europe-can-use-tariffs-as-part-of-an-industrial-strategy> [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [26] BEUC. *EU tariffs on Chinese electric cars must ultimately lead to more competitive and affordable market for consumers*. Preuzeto s: <https://www.beuc.eu/press-releases/eu-tariffs-chinese-electric-cars-must-ultimately-lead-more-competitive-and> [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]

- [27] Cipollina M, Salvatici L. On the effects of EU trade policy: agricultural tariffs still matter. *European Review of Agricultural Economics*. 2020;47(4): 1367-1401. Preuzeto s: <https://academic.oup.com/erae/article/47/4/1367/5735625> [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [28] Radcliffe B. *The Basics of Tariffs and Trade Barriers*. Preuzeto s: <https://www.investopedia.com/articles/economics/08/tariff-trade-barrier-basics.asp> [Pristupljeno: 14. srpnja 2024.]
- [29] BEUC. *Customs*. Preuzeto s: <https://www.beuc.eu/general/customs?page=0> [Pristupljeno: 14. srpanj 2024.]
- [30] Carreño I, Dolle T, Medina L, Brandenburger M. The Implications of the COVID-19 Pandemic on Trade. *European Journal of Risk Regulation*. 2020. Preuzeto s: <https://www.cambridge.org/core/journals/european-journal-of-risk-regulation/article/implications-of-the-covid19-pandemic-on-trade/83A8C947A5774E50C4C663C398996400> [Pristupljeno: 3. kolovoza 2024.]
- [31] European Commission. *Ensuring the availability of supplies and equipment*. Preuzeto s https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/coronavirus-response/public-health/ensuring-availability-supplies-and-equipment_en [Pristupljeno: 3. kolovoza 2024.]
- [32] World Integrated Trade Solution. *Tariff imposed European on Medical Products for COVID-19*. Preuzeto s: <https://wits.worldbank.org/tariff/trains/en/country/EUN/covid-19-medical-products> [Pristupljeno: 3. kolovoza 2024.]
- [33] Europska Unija. *Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1776 od 9. listopada 2019. o izmjeni Priloga I Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i Zajedničkoj carinskoj tarifi*. Izdanje: L 280/1. Bruxelles: Službeni list Europske unije; 2019.
- [34] European Commission. *COVID-19: Waiving VAT and customs duties on vital medical equipment*. Preuzeto s: https://taxation-customs.ec.europa.eu/covid-19-taxud-response/covid-19-waiving-vat-and-customs-duties-vital-medical-equipment_en [Pristupljeno: 3. kolovoza 2024.]
- [35] Eurostat. *Archive: Japan-EU – international trade in goods statistics*. Preuzeto s: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Japan-EU_%E2%80%93_international_trade_in_goods_statistics&oldid=558421 [Pristupljeno: 5. kolovoza 2024.]
- [36] Access2Markets. *Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana*. Preuzeto s: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/hr/content/sporazum-o-gospodarskom-partnerstvu-izmedu-eu-i-japana> [Pristupljeno: 5. kolovoza 2024.]
- [37] European Commission. *European Union, Trade in goods with Japan*. Preuzeto s: https://webgate.ec.europa.eu/isdb_results/factsheets/country/details_japan_en.pdf [Pristupljeno: 5. kolovoza 2024.]

Popis slika

Slika 1. Prikaz nacionalnog TARIC ITMS-a	8
Slika 2. Prikaz uvoznih carinskih kvota	10
Slika 3. Izvadak iz HS-a za prvi primjer	14
Slika 4. Izvadak iz HS-a za drugi primjer	14
Slika 5. Izvadak iz KN-a za prvi primjer.....	16
Slika 6. Izvadak iz KN-a za drugi primjer.....	17
Slika 7. Prikaz KN-a u nacionalnom TARIC ITMS-u	17

Popis tablica

Tablica 1. Usporedba ugovornih carinskih stopa prije i poslije uvođenja mjera za pandemiju	22
Tablica 2. Prikaz smanjenja carinske stope za određenu robu iz Japana u EU	23
Tablica 3. Prikaz uvoza robe iz Japana u EU prema odjeljcima HS-a	24
Tablica 4. Prikaz trgovinske razmjene EU i Japana	25

Popis grafikona

Grafikon 1. Grafički prikaz trgovinske razmjene EU i Japana	25
---	----

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti
Vukelićeva 4, 10000 Zagreb

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI I SUGLASNOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ završni rad
(vrsta rada)

isključivo rezultat mogega vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju upotrijebljene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Svojim potpisom potvrđujem i dajem suglasnost za javnu objavu završnog/diplomskog rada pod naslovom Analiza carinskih tarifa na području EU, u Nacionalni repozitorij završnih i diplomskih radova ZIR.

Student/ica:

U Zagrebu, 23.08.2024

Branimir Vidaković
(ime i prezime, potpis)

